

THE ELNA NEWSLETTER

News of the Language Problem and Esperanto as a Solution

1989 (3)

Making News This Issue

Ask Not...

Have you marveled at the progress of ELNA during the last year? At the improvement in the Newsletter? It's been made possible, in large part, to donations from members over the last two years. ELNA Treasurer John B. Massey explains the ins and outs of donating to a non-profit organization like ELNA.

See Page 5

You Erascible You!

Erasmus (1469-1536) — theologian, philosopher, humanist.. His book *Praise of Folly* reveals his keen sense of humor about the foibles of his age. Its translation into Esperanto becomes #24 in the *Serio Oriento-Okcidento* of UEA.

See Page 7

Naming Names

R. Kent Jones, ELNA Commissioner for Science and Technology, reports on the current state of scientific terminology in Esperanto. Several projects are underway, and help from qualified professionals in various areas of expertise are needed.

See Page 10

In This Issue

Letters from Readers	6
SFSU Experiences	8-9
Transitions	9

And Much, Much More to
Delight and Inform You!

Komplika Afero la Lingvoj!

Lingvaj Demandoj

De Ionel Onet

Foje, San Francisk-ano demandis min, en kies lando Esperanto estas la oficiala lingvo. Alia, aŭdinte, ke mi kaj mia samideano parolas Esperanton, konkludis, ke ni estas... eŭropanoj. Antaŭ nelonge, oni demandis min—la eŭropanon—kiu estas la oficiala lingvo en Eŭropo....

Oni scias, ke la rumana estas latindevena lingvo. Ĝi estas la oficiala lingvo en Rumanio kaj Sovetia Moldavio. Sed, sovjetiaj specialistoj(!) asertas, ke en tiu respubliko oni parolas... la moldavan, kiu sendube ne estas la sama kiel la rumana. La plej forta pruvo estas... la alfabeto. Nu, Dio scias kiun kredi! Aŭskultante radion Kiŝinevo, mi havis la senton, ke oni parolas rumane. Fine de la disaŭdigo, mi eksciis, ke tiu okazis en la moldava.

Rumana verkisto, vojaĝinte en Skandinavio, asertas en vojaĝlibro, ke konante nek

Esperanton nek la skandinavan lingvon, li sukcesis havi tie agrablan kaj utilan (kiukampe?) restadon.

En iu nordamerika revuo, kies nomon mi ne plu rememoras, mi legis antaŭlonge ion pri la jugoslava lingvo. Pri la belga lingvo, mi ankoraŭ ne aŭdis. Eble estonte. Sed iu "ĉionkonanto" min demandis, al kiu lingvo-familio apartenas la luksemburga lingvo.

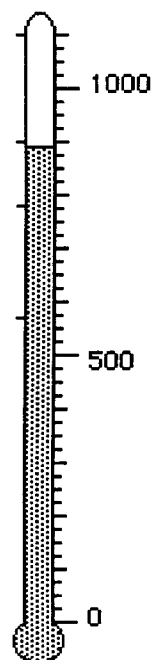
Por solvi la problemon de internacia lingvo, rumana akademiano (lingvisto) proponis (ne ridu!) la rumanan aŭ la latinan, konscie—do, arte—alifaritan. Laŭ li, artefarita lingvo (legu Esperanto) havas nenian ŝancon vivadi. Jen, Esperanto havas jam 102 jarojn; Alexandru Graur mortis pasintjare.

Mi memoras la demandon pri la oficiala lingvo en Transilvanio kaj pri la lingva situacio en Svislando, kaj konkludas: komplika afero la lingvoj!

THE MEMBERSHIP THERMOMETER 1989

The stippled area shows total 1989 paid ELNA membership at the end of April, 1989; this is compared with four milestones/targets: total paid membership for 1987, total paid membership for 1988, the "magic number" 900, and the number needed to add a second person representing ELNA to the UEA Committee. Let's bust the thermometer in 1989!

2nd UEA committee-person	1100
Our goal for 1989	900
✓ ELNA membership 1988	778
✓ ELNA membership 1987	572

EDITORIAL

"...FOR THE REST OF US"

Several members have recently sent articles commenting on the Pasteur Institute's decision to change the titles of three of its publications from French to English. Since the articles in question don't mention Esperanto, it seems inappropriate to refer to them in the "Newsbriefs" column; still, some comment seems to be in order. A recognition, by the French (of all people!), of English as "the international language of science" may well have some meaning for the Esperanto movement.

I am not sure why the Pasteur Institute has made this move, but it may have something to do with what happened in France several years ago. A French medical scientist identified, isolated, named and described a virus which appeared to be responsible for AIDS. He published in French. The English-language international press agencies took no notice of this. A year later, his work was duplicated, in all innocence, by an American scientist, who published in English, and therefore was generally recognized as the discoverer of the virus and collected whatever financial awards accrued to the "discoverer" of this deadly virus.

(This is not a unique case of ethnocentric rewriting of history; I recently heard a pundit on a network news program refer to John Glenn as "the first man in orbit," thus conveniently overlooking the very real feats of Yuri Gagarin and Gherman Titov.)

To a very great extent, "money" is the name of the scientific game today. This is why you see pictures of the purported discoverers of "cold fusion," not in the laboratories but in front of a Senate committee. Because a committee of U.S. Senators is qualified to pass judgement on a scientific development? No, because a committee of U.S. Senators is qualified to allocate U.S. government funds for scientific research. (The next time you look through a scientific journal, even in so esoteric and non-applicable a field as astrophysics, see how many pieces of research were funded by U.S. government grants!) And where does the money

come from? Today, or at least during the generation that produced most of today's working scientists, it comes from the English-speaking world.

Do most scientists around the world, in fact, communicate in English? In writing, this is definitely the case; independent studies have shown that about 60% of all scientific papers are published in English, with the rest scattered among a dozen or so other languages, including a small number in Esperanto. The case for spoken English may be considerably weaker. Dr. Vlastimil Novobilsky, a Czech organochemist, once described an English-only chemical conference held at Duke University in the early 1980's. According to Dr. Novobilsky, during a free-form discussion of papers presented during the conference (all in English), the American and British participants discussed matters vigorously, the Western European conferees added occasional comments, and the Eastern Europeans merely listened, their English being too poor to allow them to communicate properly.

(I am reminded of a letter, published in an American scientific magazine in 1982, by a European astrophysicist, pleading for the use of Esperanto on the grounds that English was too difficult. To me, the perfect quality of the English in his letter seemed to negate the very point that he was trying to make. A year later I saw a photocopy of his original letter, and discovered that the editor, possibly with the totally innocent purpose of sparing the European gentleman undue embarrassment, had completely reworked his English-language letter to make it readable...)

But even if English were to be generally and officially recognized as the one and only *lingua franca* of science—and spoken fluently by all scientists—what would that have to do with the Esperanto movement?

It is the rare scientist who cannot boast at least twenty years of education before he gets his "union card" (Ph.D. or equivalent); for the average individual, even in a country with a general educational system such as the U.S., ten to twelve

years is normal, and throughout much of the world education ends at a much earlier age. The curriculum in a country such as Zaire may include English, even as a mandatory subject, but it cannot afford to put too much emphasis on it at the expense of other, more immediately important subjects such as reading, writing and arithmetic. This is why, according to recent articles in *Time* and *Parade*, English is so little spoken even by the highly educated Japanese, who generally study it for years; emphasis is put on learning to read and write the language, which may have some utility for the Japanese citizen, but not on speaking, which doesn't. There just isn't time.

What about language-learning outside a structured educational system? For English, it generally does not exist; I have never, so far as I know, met an individual who succeeded in learning English on his own, without the aid of at least a succession of evening classes (exception: those individuals who, living for some period of time in a strictly English-speaking environment, are forced to "sink or swim"). The Arabic scientist, described in a Raymond F. Jones novelette of the 1950's, who spoke bad Brooklynese because he had learned his English from American gangster movies, simply does not exist. But I have met many Esperanto-speakers who learned the language on their own, out of a book, and speak it well; in fact, this liberation from the tyranny of the educational system (often used by the ruling government for its own purposes) may well be one of the reasons why Esperanto has been so popular in Eastern Europe. In this sense, the difference between English and Esperanto is not merely quantitative, but in fact qualitative; and, in the long run, it may prove decisive.

Zamenhof's intention, if I may paraphrase an expression made famous by Steve Jobs, was to make Esperanto "the language for the rest of us." In the end, scientists, too, belong to "the rest of us"—though it may take them a while to discover this.

—Don Harlow

NEWSBRIEFS

Esperanto in the Media

"Computer Needs Esperanto," says the title of an article in English-language *Austria Today* (2/88); but the article actually contains unabashed support for Esperanto as the primary language of all types of international communication. Sidebars go into detail about the use of Esperanto in computer translation, facts and figures about Esperanto, and a quick overview of Esperanto's morphology. (sent by Rochelle Grossman)

Gregory Conroy, in an article titled simple "Esperanto" in *Alumnus* (Winter 1989), the newsletter of the Alumni Association of Southern Illinois University at Edwardsville, presents a description of the history and current status of Esperanto given to him in an interview by Prof. Ronald Glossop of the University. (sent by Ron Glossop)

In its regular "Letter from the Publisher" *Time Magazine* (February 13, 1989) mentions a number of letters received in response to its essay on Esperanto's 100th anniversary, and (mis?)quotes a line from one writer: *Mi dankas vin pro la instruo in Esperanto.* (noted by Kevin Curtis)

In **Republicans Abroad—Costa Rica** (February, 1989), the regular newsletter of Republic Party members living in Costa Rica, editor Roy Lent favorably talks about Esperanto in an article "Ĉu vi deziras lerni Esperanto?" and proposes setting up a study group or a formal course to learn Esperanto. (sent by Roy Lent and Rochelle Grossman)

John Brosnahan recommends David Richardson's *Esperanto: Learning and Using the International Language* as "a worthy addition to library collections" in the American Library Association's *Booklist* (March 1, 1989). (from Maya Kennedy)

"UofH President Involved in Polish-Jewish Memorial" reports the *Connecticut Jewish Ledger* (March 16, 1989) in an article describing the participation of Dr. Humphrey Tonkin, President of the University of Hartford, in a spring plan-

ning session for the new Zamenhof Center in Bialystok, Poland. (from the ELNA Central Office)

Hardware designer George Morrow, in a column on RISC microprocessors in *InfoWorld* (March 20, 1989), compares the development of RISC to that of Esperanto. Though "simple and regular" and "versatile," Esperanto was "invented in the 1930's by the academic community" and although "it was a grand idea," "it failed miserably." (pointed out by Daniella Thompson)

Ellen Goodman, syndicated columnist for the Boston, MA, *Globe*, in "US cracks the united view of the Earth," (March 30, 1989), advises that "this was the year when nations began to learn the Esperanto of our era: a language called Environmentalism." (from *Verda Lumo*, bulletin of the Esperanto Society of New England)

Mary Matzek of the Calaveras County, CA, *Calaveras Enterprise* (April 5, 1989) devotes a full page to "Esperanto Wizard Robin McFarland." The article describes Esperanto in very positive terms, gives the address of the Esperanto Information Center, and includes sidebars on "The contribution of the World Esperanto Association to world peace" and "The structure of the Esperanto language." The latter sidebar concludes with the boldface line: "These rules have absolutely no exceptions." (provided by Robin McFarland)

Rosemary Wurst, in an article "Esperanto fans to meet in Emeryville" in the Contra Costa, CA, *Times* (April 14, 1989), discusses the impending All-California Esperanto Conference, and quotes Robin McFarland and Bill Harmon about the value of Esperanto. (from Mark Stephens)

"Esperanto puts everyone on equal level," says Julie Edgar, staff writer for the South Oakland County, MI, *Daily Tribune* (April 27, 1989), in her article "Breaking the language barrier." Ms Edgar interviews Michigan lawyer

Sherry Wells at great length about Esperanto and its use for the cause of global peace. A sidebar explains the facility of Esperanto. (sent by Sherry Wells)

In a letter "Language training" to the Oakland, CA, *Tribune* (April 29, 1989), Donald J. Harlow recommends the study of foreign languages, specifically mentioning Esperanto, as a means of improving one's knowledge of English.

One of the goals in *Games Magazine's* "The Return of the Nationwide Scavenger Hunt" (April-May 1989) is "A page from a newspaper or magazine printed in Esperanto." (from Arlyn Kerr and Jason Curtis)

In a recent issue of the Salvation Army in Canada's weekly newspaper *War Cry*, Brig. Reginald Butler (R), discussing "A Universal Language," mentions Esperanto. (sent by Kevin H. Thompson)

The *Newsletter of the Illinois Foreign Language Teachers Association* (Spring, 1989) carries an excellent article on teaching Esperanto to children by Prof. Ron Glossop. (sent by Ron Glossop)

A newsnote in *Worldwide Classics Newsletter* (#7) mentions that "Harrison Bache" who did the Esperanto art in *Stamp Comics* #8 was Harry Harrison. It also mentions Reginald Jaderstrom's English translation of the Esperanto version of the Hungarian comic-strip novel "The Stars of Eger." (from Reginald Jaderstrom)

In his book *Riding the Iron Rooster*, a description of railway travel in China, novelist and chronicler Paul Theroux on p. 308 mentions that Esperanto is one of China's favorite languages. (pointed out by Lucy Harmon and Arlyn Kerr)

Author William Poundstone, in his book *Labyrinths of Reason*, mentions Esperanto three times—not unfavorably, but in contexts that show that he knows absolutely nothing about the language. (from Rob Hardy)

REGIONAL REPORTS

Esperanto Activity in the United States

[From the editor: while I often receive information from local groups about forthcoming events, I seldom receive information about them after the fact. It is such information that appears in this column. Let me here give thanks to those who have helped me with this, and particularly to Richard Guillemette of the Esperanto Society of New England, Sherry Wells of the Esperanto Society of Michigan, and those local newsletter editors who regularly and fully report on local Esperanto happenings. Let me also urge the rest of you to keep me advised and this column full.]

CALIFORNIA

David K. Jordan lectured with slides to the Baha'is on April 8. The Baha'is officially support the idea of an international language, but not necessarily of Esperanto. He sought to provoke further thought about it in the local group. (from the *Novajletero de la Esperanto-Klubo de San Diego*)

La Tut-Kalifornia Esperanto-Konferenco okazis en la Holiday Inn, Emeryville, dum la semajnfino 14-16 aprilo. Ĝin aranĝis la Berklija Esperanto-Ligo. Ĉeestis entute 50 personoj, inter kiuj estis vizitantoj de la ŝtatoj Arizona kaj Idaho. La temo de la Konferenco estis: La Loka Klubo—Koro de la Esperanto-Movado. Diskutgrupoj traktis demandojn pri la reklamado de kaj informado pri Esperanto, la starigado de lokaj kluboj, la internacia uzado de Esperanto ĉe la loka nivelo, kaj la ofteco de klubkunvenoj. Estis decidite, ke oni pretigu libreton pri la starigo de lokaj kluboj, kaj ke oni kreu neformalan kunordigan komitaton por kaliforniaj kluboj.

FLORIDA

Among the presentations at the Festival of Nations on March 20 in Port Charlotte was an Esperanto version of Beethoven's *Ode To Joy*, sung by Nan Karel.

MICHIGAN

Between October, 1987 and March, 1989, new Esperanto clubs have appeared in Battle Creek, Flint, Grand Haven/Muskegon, Grand Traverse, and Greater Lansing. (from Sherry Wells)

On March 7, 1989, Sherry Wells spoke to approximately 700 students at Detroit's Cass Technical High School. This opportunity was arranged by language teacher Eula Glenn. A student Esperanto Club, sponsored by Dr. Sylvan Zaft, began the next week as a direct result. (info from Sherry Wells)

In 1988, Sherry Wells gave 35 speeches about Esperanto across the state; in 1989, she has given 17 as of the end of April. (from Sherry Wells)

In January, Phil Driscoll and Sherry Wells met with Edna Murray, widow of Joseph Murray, who led the former Esperanto Society of Detroit from the 1920's through 1961. (from Sherry Wells)

CALENDAR

The calendar is a list of a few Esperanto-oriented events, regional, national and international, that we think would be of interest to some or all of our readers. For your information, we include the primary language(s) of each event.

- 20-30 June 1989: Second International Musical Seminar, at the Esperanto Training Center in Pisanica, Bulgaria. Mainly invited an entire Choirs, singers, choir leaders, composers, and musicians from different countries. Esperanto. For information: Internacia Esperanto-Kursejo, Pozitano 40, BG-1000 SOFIA, Bulgario.
- 23-25 June 1989: Midyear Esperantist Weekend in the village of Markkleeberg on the outskirts of Leipzig, with subject: "The Earth Has Bred For All." Esperanto. For information: Kulturbund der DDR, Esperanto-Asocio, Kathe-Kollwitz-Strasse 115, LEIPZIG DDR-7010, East Germany.
- 3-21 July 1989: 20th Annual Summer Esperanto Workshop, San Francisco State University, SAN FRANCISCO. Esperanto. For information: Mrs. Catherine Schulze, 410 Darrell Rd., Hillsborough, CA 94010, tel. (415) 342-1796.
- 8-14 July 1989: International Youth Week in Szolnok, Hungary. Esperanto. For information: LINGVO-Studio, Szilvasi Laszlo, H-1675 BUDAPEST pk. 87, Hungary, tel. +36-1-288258.
- 10-14 July 1989: 25th Brazilian Congress of Esperanto, in Campo Grande, Mato Grosso do Sul. Congress theme: "Esperanto and Ecology—How to Walk in Step?" Esperanto. For information: Brazilia Esperanto-

- Ligo, Caixa Postal 11-1105, CEP 70084, BRASILIA DF, Brazil, tel. (061) 226-1298.
- 15-20 July 1989: International Summer Esperanto University, in the city of Veliko Tamovo. Lectures by eminent Bulgarian and foreign scientists. Esperanto. For information: Esperanto-Societo Luno, pk. 121, BG-5000 VELIKO TARNOVO, Bulgaria.
- 16-23 July 1989: 45th International Youth Congress of TEJO in Kerkrade, The Netherlands. Theme: "Transportation." Esperanto. For information: Sekretario de LKK, Op den Akker 16, NL-5925 CB VENLO, The Netherlands, tel. +31 77 827 697.
- 22-27 July 1989: Annual Conference of the Esperanto League for North America, De Paul University, CHICAGO. Esperanto. For information: ELNA, P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530, tel. (415) 653-0998.
- 22-29 July 1989: Parisian Mad Week: the 200th anniversary of the French Revolution. Esperanto. For information: Unuiĝo Franca Por Esperanto (Turisma Servo), 4 bis, rue de la Cerisaie, F-75004 PARIS, France.
- 25-29 July 1989: 7th International Medical Workers' Esperanto Conference, Kortrijk, Belgio. Esperanto. For information: D-ro P. J. DE BACKER, St. Jonsstraat 15, B-8500 KORTRIJK, Belgium.
- 29 July-5 August 1989: 74th World Esperanto Congress, Brighton, England. Esperanto. For information contact ELNA or UEA.
- 5-12 August 1989: 23rd International Conference of the International League of Esperantist Teachers in Caerleon, Gwent, Wales. Esperanto. Theme: "Motivation in Teaching Esperanto in Schools." For information: M. Jones, 41 Causeway, Chippenham, Wilts., SN15 3DD, Great Britain, tel. (0249) 656041.
- 5-13 August 1989: Post-Congress excursion through Great Britain, escorted by William Auld. Esperanto. For

- information: Esperanto Travel Service, 578 Grand Avenue, Oakland, CA 94610, tel. (415) 836-1710
- 15-27 August 1989: International Summer Esperanto School, on the beach at Lake Ohrid in Macedonia. Esperanto. For information: Judita Rey, 32 divizije 45, YU-41000 ZAGREB, Yugoslavia.
- 10-30 September 1989: Seminar of the Oomoto School of Traditional Japanese Arts in Kameoka, Japan. Esperanto. Limited to 8 people. Cost for three weeks, including meals and lodging, is \$1400. For information: Internacia Fako, Oomoto, Kameoka-si, KYOTO-hu, Japan 621.
- 16-23 September 1989: 12th International Esperanto Week, for learning or improving your Esperanto in the atmosphere of the south coast of France. Esperanto. Cost for a week, bed and three meals per day: 1050 French francs. For information: Esperanto, 5 rue du Docteur Roux, 34000 MONTPELLIER, France.
- 30 September-2 October 1989: Annual Conference of the Esperanto-Grupo Intermontara, at the University Inn, Boise, ID. Esperanto. For information: Esperanto of Idaho, P.O. Box 37, Eagle, ID 83616, tel. (203) 939-4287.
- 13-15 October 1989: Northwestern Regional Esperanto Conference (NOREK) at Port Townsend, WA. Esperanto. For information: W. Keith Bledsoe, 6002 NE 61st St., Seattle, WA 98115, tel. (206) 524-1491.
- 19-21 October 1989: Inauguration of the Temple of Good Will: International Program. Esperanto, Portuguese. For information: Templo de Bona Volo, SGAS 915--Lotes 75/76, BR-70390 BRAZILJA/FD, Brazil, tel. (061) 245-1070.
- 28 July-4 August 1990: 75th World Esperanto Congress, Havana, Cuba. Esperanto. For information contact ELNA or UEA.

EL LA CENTRA OFICEJO

Technology is growing at an exponential rate and its impact on our society and daily life is becoming more important every day. Non-profit organizations throughout our country are having to make difficult decisions on how to keep up with the changes and provide the type of service that the for-profit sector has gotten us all used to.

Although the purchase of the new computer and software for the Central Office of ELNA was precipitated by a crisis, it was inevitable, and is pushing us forward in our efforts to increase the efficacy and responsiveness of the office.

Most of this is being done with the help of the interest earned from the ELNA Endowment Fund. By using the interest and conserving the capital, we can grow at an acceptable rate and assure the financial future viability of ELNA. Assimilating new technology is not always an easy task. Not only do we have new bookkeeping, word-processing and database software, but we have to contend with old problems that have hung around, projects long ago planned, and recruiting and training staff and volunteers.

But the future is bright. The new order-entry system is easier to use than the old one. The reporting facilities of the bookkeeping package are more flexible and responsive and will be able to change as our needs change. For example, at present we are not able to keep detailed records of completed transactions over a long period of time in one location. The new system will allow the transfer of all data to a database for easy management.

Our word-processing software will allow us to retain letter templates, making response to often-asked questions easier. Responding to letters that require personal attention is a very time-consuming process. Slow response to letters, while not atypical for most non-profits, is a real problem that can be minimized with the help of modern technology.

Another immediate example of how this new technology can help is the new ELNA catalog, which was produced using our new word-processing software and a laser printer.

The process of changing procedures and growing with the improved technology we now possess will be an ongoing

one. There may be times when things don't flow as smoothly as we would like. This is only natural and our outlook is that of experimentation and fine tuning.

ELNA is doubly blessed in the current situation by having an outstanding new employee, Ionel Onet, who is helping in this difficult time of transition, and Charles Galvin, who is a very dedicated young Esperantist working to upgrade the amount and type of volunteer action that the Central Office can realize.

Even the non-Esperantist world is helping! Bobbie Hampton, a volunteer from the Volunteer Centers of Alameda County, is helping with the re-typesetting of the ELNA Basic Correspondence Course.

In addition to the three individuals listed above, special thanks and gratitude are extended to those helping on special projects of the ELNA Central Office: David Barron, Sybil Harlow, Maya Kennedy, Don Harlow, Sherry Wells, Stella Cope, Bill Schulze, Robert Smales, Lusi and Bill Harmon, George Rodenborn, and Hal Dreyer.

—Mark Stephens

DONATING TO ELNA

By John B. Massey, Treasurer

ELNA is growing. Thanks in large part to the success of the Esperanto courses at San Francisco State University, the 10 Lesson Free Postal Course, the Correspondence Course and the recent articles in several national publications, the Central Office has been responding to greatly increased numbers of requests for information. This increased work load is welcomed, because it is a direct result of increased interest in Esperanto. But it also means increased costs—in staff, in equipment, in postage, in materials and supplies. Last year we purchased a copy machine and an additional typewriter. This year we added our second full-time employee. Next year we may have to add to our computer capabilities to keep up with (and maybe improve) services to members.

In each of the last several years, the Board has considered increasing the annual dues to meet these increased costs. However, its decision each time

has been to hold dues unchanged for as long as possible, and to rely on donations from members and on interest from the Endowment Fund to balance the budget.

If you are interested in helping the Usona Movado via ELNA, you will need to know how to make your donation. Here is a brief summary of the several ways of donating.

1. You may of course donate by check. Make your check payable to the Esperanto League for North America, Inc., and tell us whether you want the money earmarked for a specific purpose (such as assistance to SFSU students, etc.).

2. You may donate personal property. This includes books, office furniture, office equipment. ELNA will sell the items if they cannot be used at the Central Office.

3. You may donate real estate. (how about that ski resort condo you no

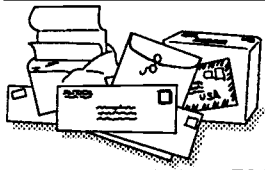
longer need?)

4. You may donate stocks or other securities. If you own a stock which is worth more than you paid for it, the law allows you to avoid income tax by donating the stock itself to ELNA rather than selling the stock and then donating cash. I have done this myself, and it works. Call or write me for a full explanation.

5. You may donate via life insurance. A simple way is to name ELNA the beneficiary of term or group life insurance no longer needed for family protection. (There are other ways, if you are interested.)

6. You may donate via your will. You may bequest cash, personal property, real estate or securities. It is relatively simple, we will be glad to assist your attorney in working out the details.

For further information or assistance, write me at 1144 Kingsdale Terrace, Columbus, OH 43220, or call me at (614) 451-4969.

LETTERS

[Dankon al Joan Philips pro kelkaj utilaj sugestoj pri la Novaĵletero.]

Ne gravas al mi kiom ofte mi ricevas la novaĵleteron dum la jaro, sed mi preferus ricevi ĝin dum la indikita monato. Nun estas mez-februaro, kaj mi ĵus ricevis la Nov-Dec numeron. Tiu malfrueco ne donas bonan impreson pri la usona movado.

Ankaŭ, mi ne ŝatas la rubrikon "Newsbriefs". Mi volas ekscii, se valoro artikolo aperas pri Esperanto, sed se nekonata eldonaĵo mencias Esperanton, tio ne estas interesa por mi, kaj ne montras la valoron de Esperanto.

Laste, mi ŝatas fotojn kaj volas vidi pli da ili.

Joan Philips

[Kiel vi certe jam rimarkis, ekde la nuna jaro ni ne plu mencias monaton de eldono. Pri "Newsbriefs" aŭ iu ajn rubriko: ĉu aliaj legantoj bonvolos informi min pri la preferoj?]

[David Rutan proponas novan ideon por lingva angulo.]

Mi havas etan sugeston por la ELNA Novaĵletero. Dum mi ordigadis kelkajn paperojn de mia ŝranko, mi retrovis la "ELNA Tattler"-on. Ene trovebla estas rubriko "USEFUL PHRASES FOR ALL OCCASIONS". Mi ja scias, ke la rubriko estas satiro, sed mi opinias, ke ĝi estas bona ideo. Mi opinias, ke estus tre utila havi similan rubrikon en la NL. Ĝi povas havi esprimojn, kiujn usonanoj trovas taŭgaj. Mi mem ne povas trovi vortojn en mia brita-angla vortaro, kiuj estas ĉiutagaj en usona vivo. Ekz.: hot dog, French fries, soda can. Mi kredas, ke tia aldono al

la NL estus bona paŝo antaŭen.

David E. Rutan

[Jam dum pluraj jaroj oni proponas tian rubrikon en La Brita Esperantisto, kaj oni tre ŝatas ĝin. Do la ideo certe estas pripensinda. Laŭ mia kompreno, "soda can" estas doso; en Britujo, mi foje atdis ĉipsoj por "French fries", sed eble tio estas britaĵo. Por "hot dog"—kolbaso? frankfurteroj? frankfurtaĵo?]

[James and Nora Werner have passed on to me a letter from the State Department about Cuba. I reproduce part of it here.]

The restrictions on U.S. citizens engaging in travel-related transactions in Cuba serve to deny the Castro government the opportunity to earn tens of millions of dollars in foreign exchange annually from the U.S. tourist and convention market. The restrictions are part of a comprehensive economic embargo that hinders the Castro government's ability to finance its military intervention in Africa, support armed subversion in Latin America, and otherwise execute policies inimical to the interests of the United States.

**Robert B. Morley
Coordinator for Cuban Affairs**

[This comprehensive embargo has already forced Cuba to agree to withdraw its troops from Angola; cessation of Western funding for the UNITA rebels and the withdrawal of South Africa from Namibia were, of course, just accidental by-products of this agreement. (The Esperanto word for this sort of comment is sarkasmo.)]

[Rochelle Grossman, who works at UEA's New York office, sends the fol-

lowing note.]

During a recent New Directors/New Films series at the Museum of Modern Art in New York City, a 23-minute Cuban film entitled *Jau* was shown about the dogs of Havana. As one of the dogs ran down a street, the camera zeroed in on various storefronts along the way. Imagine my surprise to see a tremendous sign reading APRENDA ESPERANTO in one of the windows!!!

Rochelle F. Grossman

[Mr. Morley, please note...]

[Ankaŭ Carlos de Jesus volus vidi pli da Esperanto en la Novaĵletero.]

Se ni ĉiuj (la membroj de ELNA) estas esperantistoj aŭ almenaŭ esperantistiĝantoj, se nia celo estas disvastigi Esperanton, se ni firme kredas, ke ĉiu homo sur la tero devus lerni duan helpan lingvon, tiam nia konsekvenca agado estas ĉiel klopodi uzi Esperanton kiel eble plej ofte, kiel eble plej multe, eĉ en situacioj neinternaciaj.

Mi supozas, ke estas cirkonstancoj, kiuj eble diktas la grandskalan uzon de la angla lingvo, ekzemple la eventualaĵo, ke kelkaj anoj de ELNA ne komprenas Esperanton sufiĉe bone. Se la Novaĵletero enhavus pli multe da Esperanto, ĝi eble malplaĉus al tiuj anoj, sed ĝi certe helpegus ilin en la lernado, devigante ilin serĉi en vortaroj kaj gramatikoj.

Carlos I. de Jesus

[Kiel vi eble rimarkis, mi mem komencis verki kelkajn redaktaĵojn en Esperanto. Mi intencas iom post iom ŝanĝi kelkajn rubrikojn entute al Esperanto. Pri artikoloj, mi tamen ne kuraĝas ŝanĝi la originalan lingvon de la verkintoj.]

UEA AKTUALE

Dum kunsido de la Tut-Kalifornia Esperanto-Konferenco en Emeryville, CA, lastatempe, Honora Membro de UEA Cathy Schulze raportis al la grupo pri la kresko de intereso mondvaste pri la ekologio kaj la protektado de la medio en kiu ni ĉiuj vivas sur la tergloblo. Cathy rimarkigis, ke tre mankas fakdelegitoj pri tiuj koncernoj en Usono. Ŝia sugesto estis, ke tiuj el inter la UEA-anoj en

Usono kiuj estas jam aktivaj pri tiuj aferoj loke, devus estiĝi fakdelegitoj pri ekologio. Tiel esperantistoj povus transdoni al la lokaj agadoj informojn el aliaj mondpartoj, helpante la medion dum samtempe pruvante la valoron de Esperanto kiel informilo.

Tio estas tre bona ideo, kaj mi invitas ĉiun membron de UEA kiu estas tiel envolvita en lokaj ekologiaj grupoj estiĝi

fakdelegito. Skribu al mi, kaj mi tion ebligis.

Membrecoj en UEA kreskas, samkiel membrecon en la nacia organizo ELNA kreskas kiel raportite de Direktoro Mark Stephens el la C.O. de ELNA. Estas korvarmige konstatita kiom da estintecaj membroj de UEA revenis en 1989—entute pli ol 30!

—William R. Harmon

RECENZE

Erasmus: Laŭdo de l' stulteco (Stultitiae Laus). El la latina tradukis Gerrit Berveling. Serio Oriento-Okcidento n-ro 24. Rotterdam: UEA, 1988. 111 p. ELNA code: LAU004. \$15.95.

Erasmus (Erasmus: ĉ. 1469-1536) estis siatempe fama, klera ekleziulo kaj fekunda verkisto. Iuj anglalingvuloj eble rekonas liajn gepatrojn kiel la protagonistan paron en la romano de Charles Reade, *The Cloister and the Hearth* (La Klostro kaj la Kameno). Sian plej faman verkon *Laŭdo de l' Stulteco* (angla-lingve: *Praise of Folly*) Erasmus ellaboris laŭdire en la spaco de unu semajno en la jaro 1509 dum resaniĝado en Anglio. Li verkis ĝin por amuzi sian gastiganton, la nuntempe pli faman amikon Tomaso Moro (Thomas More), kiu mem aperigos en 1515 sian *Utopio*. (La helena titolo de nia verko, *Moriae Encomium*, tradukeblas ankaŭ kiel *Laŭdo de Moro*.) *Laŭdo* estis sekrete presita en Francio en 1511 kaj baldaŭ trairis plurajn eldonojn.

Erasmus estis monaĥo, sed li ne tute kontentiĝis pri la vivo tiustata. Fakte, li akiris papan permeson ne vesti sin tia, kaj li loĝis plejparte ekster la monaĥejo. Li apartenis al la skolo de evangelia humanismo, unu el la reformemaj movadoj de la malfrua Mezepoko. Li staris kontraŭ, ekzemple, la skolastikistoj, kiuj sin evoluigis al sinteno intelekta sed iom ne humanisme kompata en la rilato de religio al la homaro. Li estis samtempulo de Marteno Lutero, kun kiu li parte sed ne tute konsentis pri misfaroj en la tiutempa eklezio. Erasmus mem restis katoliko kaj ne fariĝis protestanto, kvankam *Laŭdo* estis verko, kiu preparis la vojon al la Reformacio.

La verko prezentiĝas ironie, satire kaj parodie. Erasmus prezentas sin kiel personigitan Stultecon (Stultitia, aŭ Moria), oratore laŭdante sin mem en la unua persono kiel parodio de Minerva (Athena), diino de la saĝo. Kiel atentigas A. Goodheir en sia Enkonduko, gravas ĉi tie prikonstati stultecon ne kiel mankon de saĝeco, sed kiel foreston de racieco.

Amuze, la parolanto komencas per la aserto, ke stulteco pli valoras ol saĝeco. Iom post iom enplektiĝas atakoj kontraŭ la misfaroj de koruptaj ekleziuloj, inkluzive iun lastatempnan papon. La libro

finiĝas per laŭdo al la "stulteco" de vera, simpla kristanismo, citante interalie la mencion de la "stulteco de Dio" en I Korintanoj. Fakte, oni povas diri, ke la kapablo trairi la vivon mem postulas iom da stulteco. Necesas esti malracieca, ekzemple, por eniri geedziĝon kaj por naski infanojn. Ankaŭ la ekzisto de ŝtatoj kaj registaroj dependas de la stulteco.

La libron oni poste dividis en 67 ĉapitrojn: iuj kun unu-du mallongaj alineoj, kaj aliaj kun kelkaj paĝoj. Ĉe la fino troviĝas Notoj kaj ankaŭ Klarigoj Pri Kelkaj Nomoj. Necesas ĉi lastaj sekcioj pro la multegaj aludoj al mitologio, alia klasika literaturo, kaj la Biblio mem. La necesaj scioj por tuj kompreni la verkon tre ofte mankas ĉe nuntempaj kleruloj, i.a. kleraj esperantistoj. Necesas al ĉi tiu recenzanto mem kunordige legi anglan tradukon (en eldono de Penguin Books), kiu enhavas pli multe da glosoj en ĉiu ĉapitro.

Aldone al tio, la humuro postulas kapablon kapti dubsencecon. Foje la ironio tuj konstateblas, sed tra la dokumento ĝi multniveleblas kaj ofte estas iugrade kaŝita. Por konstati ĉu io specifa estas dirita ironie aŭ ne, ofte necesas tujo aŭ revena relego de la koncerna sekcio.

La peno tutlegi kaj tutkompreni la libron validiĝas en la rezulto. Oni povas gajni pli grandan komprenon pri la eventoj en la transiro de la Mezepoko al la Renesanco, kaj pri la nerenverseblaj ŝanĝoj al la kristanismo, kiuj okazis en kaj post tiu tempo. Plue, oni povas plilarĝigi kaj akriigi sian humursenton. Apudaj ilustraĵoj fare de Hans Holbein la Plijuna, samtempulo de Erasmus, amuze helpas indiki la argumentojn.

La tradukinto, Remonstranta pastoro kaj klasiklingva filologo, foje uzas naturalismajn aŭ skemismajn formojn ne universale aprobitajn (ekz. alies). Lia uzo de resurekto anstataŭ resurekcio aprobendas; sed eble la pli ĉiutaga releviĝo sufiĉus. Sed la uzo de transsubstanciacio estas iom monstra; prefere uzendus la pli laŭskema transsubstancigo.

Troviĝas ankaŭ koncizaj kombinoj fundamentecaj ne ofte utiligataj (samtiel, senplie, maltro; ĉi anstataŭ ĉi tiu(j) antaŭ substantivo). Aperas kia-ecoj kaj jen-ecoj (pp. 65, 67) kiel traduko de sam-

strukturaj latinaĵoj. Grabovskiece trafas De kio venas tiu malloga aspekto ... tiu o maljunula ĉe la viro, se ne el la fia saĝo? (p. 30) Poeziece impresas sensemade kaj senplugade (p. 22); subtilajn subtilaĵojn (p. 67); fere kaj fajre (p. 80).

Erasmus verkis en la latina, la tiama internacia lingvo. Klerulo, li ĝin plene regis. La esperanta kaj angla tradukoj plejparte koincidas; sed multfoje iuj specifaj aludoj aŭ ekzemploj malsamas inter la du. Por plej kompetente taksi la fidendecon de la esperanta, necesus sufiĉe kapabli en la latina por fari komparojn kun la originala. Aŭ, se tiu kapablo mankas, oni povas fari komparojn kun tradukoj en diversaj etnolingvoj aŭ kun diversaj eldonoj en la angla.

Jen do unu el la plej malnovaj eŭropfontaj elektoj en la serio Oriento-Okcidento, eldonita okaze de la lastatempa Universala Kongreso en Roterdamo: Libro kun grava signifo historia, plenplena je aludoj, sufiĉe mallonga sed eventuale ne tre rapide legebla fare de modernuloj.

Iujn demandojn pli: Kiel facile legeblas ĉi tiu libro al homoj kun kulturoj neeŭropaj? Lingvistike, ĉu la humuro sentebles tiel facile kiel ĉe eŭropdevenuloj? (Tio estas, ĉe ĉi tiuj, kiuj nuntempe kapablas tutkompreni la aludojn en la kunteksto.) Valorus akiri reagoj de samideanoj en Japanio, Ĉinio, Irano kaj aliloke. Tiel oni povas plu kontroli pri la internacieco kaj internaciigo de Esperanto. Bonvena estas ĉi tiu libro tiucele, aldone al aliaj kialoj.

—Reginald Jaderstrom

[Redaktora noto: *Sajnas esti ia konfuzo en la Serio Oriento-Okcidento. Kolektantoj bv rimarki, ke kaj La Laŭdo de l' Stulteco kaj la Aŭstralia Antologio nomas sin s-ro 24.*]

Recenze Continued from p.7

Balbin, Julius: *The Bitch of Buchenwald*. English translation by Charlz Rizzuto. Merrick: Cross-Cultural Communications, 1986. 48p.

This little volume, listed as "Holocaust Series Chapbook 1," is an extension and expansion of Julius Balbin's earlier *Strangolitaj Krijoj/Strangled Cries*, and follows much the same format: original Esperanto versions of poems on the left-hand pages, their English translations on the right. The theme is a personal memory of the Holocaust.

Balbin is a very competent poet who, if I remember correctly, first came to the attention of the Esperanto world with a prize-winning translation of Yevgenniy Yevtushenko's poem *Babiy Yar*, back in the days of Khrushchev's short-lived attempt at liberalization in the Soviet Union. As an East European Jew with strong personal memories of the Holocaust period, Balbin has obviously put his heart into these poems, and it shows. At least in the originals...

Charlz Rizzuto's translations, though also competent, lack some of the verve of the originals. Sometimes this is the fault of the language; Esperanto's agglutinative nature gives it opportunities lacking in English. Faced with "...diseŝanta/la plorveojn..." (p. 8) for instance, what is a translator to do? (Rizzuto's answer: "...that rings/with the screams...") On the other hand, he often makes significant and unnecessary changes in meaning. In *Gettoj* (p. 6), Balbin creates a "temporal bracket" of "...Mezepoka Eŭropo..." and "...Moderna Usono..." to put the Ghettoes of Warsaw, Vilnius, Lodz and Krakow into context; Rizzuto changes the latter expression to "...America's Promised Land..." thus losing the temporal significance. Similarly, Balbin speaks of "...tiu tago/kiam ni estis/disigitaj" (p. 8), implying compulsion with the -IG- suffix; Rizzuto reduces this to "...of that day/we parted," reducing the separation to voluntariness.

Worse, there appear to be one or two instances of blatant censorship in the English translations. Most obvious of these is *Nia sola posedaĵo*. Balbin does not hesitate to expound on the need for the physical side of love under the conditions prevailing in Hitler's slaughterhouses; Rizzuto reduces this atmosphere to the level of a Harlequin romance. "...hontis/pri niaj nudaj korpoj..." (p. 36) becomes "...blushing in each other's gaze..."; "...nia ardo/ignoris bari-

erojn..." (p. 36) is reduced to "...we knew no barriers..."; "...ĝis kie la flustro de mia amata/gvidis min al la plej supra priĉo/kie ŝi atendis nuda..." (p. 36) is rendered (appropriate word!) as "...led by her whisper/to our yearning..." And on p. 37, a complete eight-line verse describing the physical act of love is simply omitted from the English translation.

In one place, the English version is superior to the Esperanto, and that is in the title of the poem that gives its name to the book; the Esperanto *hundulino* definitely does not carry with it the pejorative connotations of the metaphorical use of "bitch" in English, any more than the English "camel" can be used as an insult in the same way as the French *chameau*. *La putino de Buchenwald*, perhaps?

Several of the poems have notes appended at the end, apparently by Rizzuto, as they appear only in English; this is regrettable, as the non-English-speaking reader will not find out what finally became of the lady in the title. On the other hand, the non-Esperanto-speaking reader will probably not know who the "kapos" were, as this term is only clarified by comparison with the Esperanto original.

Recommended—at least the left-hand pages.

—Don Harlow

Koni la Librojn, Koni la Lingvon...

Inter la ne malmultaj taskoj de tiuj kiuj laboras en la CO de ELNA estas ankaŭ bone koni la librojn kiujn la libroservo de ELNA disponigas al la legantaro. Kompare kun aliaj taskoj, tiu ĉi estas, almenaŭ por mi, plezura kaj ŝatata. Kaj samplezure, mi diskonigas kelkajn el miaj opinioj al tiuj kiuj ŝatas librojn.

Por tiuj kiuj deziras plibonigi sian lingvonivelon, mi indikas tri havindajn libretojn, kies komuna celo estas helpi al esperantistoj eviti kelkajn oftajn erarojn, kaj uzi belan kaj, precipe, ĝustan lingvon:

AVO (Alec Venture) subskribas 95-paĝan libron kiu enhavas "Lingvajn notojn". Ili estas, fakte, artikoloj kiuj aperis en *The British Esperantist* kaj en *La Brita Esperantisto*. Tre bonajn konsilojn havigas al la legantoj la *Laŭokazaj lingvaj notoj*, AVO, London, 1977, LAU003 \$3.50.

Ne malpli interesa estas la libreto de Bernard Golden: *Margene de la lernolibro*, traktanta similajn "problemojn". Taŭga por tiuj kiuj suferas pro "falsaj amikoj". Budapest, 1982, 60p. MAR001 \$3.95.

Al tiuj kiuj spertas malfacilaĵojn rilate konjugacion en Esperanto, mi indikas senrezerve la libron de Raymond Schwartz, *Ne kiel Meier!*, kies subtitolo diras multon: "Invito al revizio de niaj konceptoj pri la konjugacio en Esperanto". Paris, 48 p. NEK001 \$1.00.

Mi esperas, ke la estimata legantaro ĝuos la supre menciitajn librojn kaj deziras al ĉiuj agrablajn kaj utilajn legaĵojn.

—lonel Onet

IN THE RIGHT PLACE AT THE RIGHT TIME DOING THE RIGHT WORK

By Carole Raylin

The place: San Francisco State University.

The time: Summer, 1988—Today is July 11, 1988.

The work: Learning Esperanto. Reading, writing, listening, speaking Esperanto. Meeting whole-planet-minded people. Helping others lift their lives by sharing the positive. Being helped to remember that I am doing the right thing in any moment. Breaking the mental pattern that says anything new can only be achieved through struggle.

And how does it go, you ask?

The place is beautiful. I appreciate every exquisite blossom and birdsong; the crisp, refreshing air and pine trees; and life in the dormitory, accommodation without struggle.

The time seems so short; there is so much I want to master; not only the language, Esperanto, but also myself, my mental patterns.

The work goes well. I see learning Esperanto as a three-part project: 1) structure: much already in place for me; 2) vocabulary: I wish I were a sponge! 3) use: Agony! Helpu min frazojn pensi!

There is so much going on all around me every day with two classes, a Toastmasters' meeting, conversation groups, slide shows and talks evenings. Weekend

Continued on page 9

visits to the Schulzes and the Harmons provided not only conversation and good food, but a change of pace and a chance to meet Esperantists from the local community.

It has been wonder-full! My motivation to learn Esperanto got a booster shot when I discovered that Esperantists are a special world-conscious world community. I got EXCITED when I saw a videotape and heard Esperantists from around the world speak about their activities. I learned from that film that my vocabulary is improving immensely, and that all I have left (for now) is to use the language actively. But this is where my frustration shows! I must keep reminding myself that I came to this school unable to speak anything more than "Saluton!" and now I carry on basic conversations about homes and jobs fairly easily. I understand words, and now must learn to hear and think in phrases and sentences—and stand out of struggle patterns!

I love the variety in the faculty: the diversity of their professional work, their communication styles, and especially their brilliant minds. What a magnificent opportunity it was for us to go flying over San Francisco with Amri Wandel! I gained a new perspective of the city, but also the awareness of how "flat" our lives are when we restrict ourselves to two-dimensional travel on the surface of the earth. Flying an airplane requires 3-D thinking; I'd love to learn to fly.

Now the only thing I find lacking in the program is a sense of continuity. The classwork, in my opinion, needs to be based on some general guidelines for each level so that lessons follow logically and build language skills. The students who have been here before could share more about traditions, like class productions for Sunday at the Harmons, to create an "esprit de corps." I miss that kind of togetherness. I know it CAN be here, look at what beautiful people Esperan-

tists are! Also, I expected more comradeship between the faculty members. It is my belief that what the staff models, the student body reflects. Perhaps that is the source of the disjointedness I feel. Maybe a team of students could support the teachers by taking care of details for them in the future.

Ah, well. Forgiveness is the word of the day. Let's learn and grow and each take responsibility for our thoughts so we can consciously create our lives to be peaceful and joyous and productive. I want people everywhere to be FAMILY, not the long-lost kind, or the feuding kind, but the joyous kind who get together to have reunions and celebrate each others' diversity and humanness, who sing in harmony, who communicate fully. Let's build this kind of world with our lives. My way is to learn and spread the world language! Take your rightful position as a planetary family member. Come on along!

PASOJ

GLENNY

Je la 16a de marto mortis tre ŝatata laborandanto por Esperanto William West Glenny de Beverly Hills, California. Naskita en 1915 en Chicago, Illinois, Vilĉjo Glenny estiĝis esperantisto kiel junulo en Ohio, unue aliĝis en UEA en 1937. Dum la dua mondmilito Vilĉjo servis kiel armea oficiro, fine kolonelo en la speciala kadro AMGOT (American Military Government, Occupied Territory) kiu post la liberigo de urbo aŭ regiono kreis administracion cele al fina restarigo de civila registaro kun lokaj oficistoj. Post ekŝiĝo kun honoroj el la armeo, Vilĉjo profesie advokatis, speciale rilate al patentoj. Li kunfondis tre sukcesan firmon de patentadvokatoj en Los Angeles, California, kaj tiel laboris ĝis emeritiĝo antaŭ kelkaj jaroj.

Vilĉjo Glenny estis tia homo, kiu konstante protestis mallaboremom sed neniam respondis "ne" al helpopeto. Li estis oficisto de la Esperanto-Asocio de Los Angeles dum multaj jaroj, plejparte kiel kasisto kaj/aŭ sekretario. Li gastigis sennombrajn esperantistojn dum la jaroj. Kvankam lia ĉefa agado estis loka, li estis fidela membro de ELNA preskaŭ de la komenco, delegito de UEA dum pli ol 30 jaroj, kaj membro de Societo Zamenhof dekomence.

Tiuj, kiuj iam renkontis aŭ laboris kun Vilĉjo Glenny memoros kelkajn allogajn trajtojn: liajn spritan humoron, inteligentcon, modestemon, kaj sindonemon. Mi povas persone almeti, ke miaj dosieroj de korespon-

dado kun Vilĉjo dum la jaroj estas inter miaj plej ŝatataj kaj alte taksataj posedaĵoj. Li povis esti samtempe diplomata kaj riproĉa, ridegige humura kaj informa. Lia cerbo funkciis fulmrapide, lia scipovo de Esperanto (kaj certe ankaŭ de la angla!) estis elstara kaj vasta. Niaj kondolencoj iras al la postrestanta familio: la filinoj Janet Glenny, Susan Sullivan, kaj Beeber Clevenger, la filo Richard, kaj la naŭ genepoj.

Vilĉjo Glenny estis bona soldato por sia nacio, kaj des pli por Esperanto. Ni, liaj geamikoj, profunde sentas la mankon de nia kamarado kaj kunlaboranto. Honore al lia memoro, lekaj longtempaj geamikoj de Vilĉjo Glenny interkonsentis starigi memorfondaĵon, kies celo estas distribui Esperanto • Learning and Using the International Language al bibliotekoj en Usono; projekto kiun, ni estas certaj, plene aprobus Vilĉjo Glenny. Kontribuoj estu senditaj al ELNA kun klara indiko de la celo sur la ĉeko.

William R. Harmon

KRUSE

Longtempa esperantisto kaj ano de ELNA Henry Kruse elektigis al la ofico de Urbestro de la urbo Albany (CA) la 17an de aprilo, 1989. S-ano Kruse jam dum pluraj jaroj estis ano de la Urba Konsilio, kaj lastatempe servis kiel vicurbestro.

The Journal

MANSON

ELNA Komisiito por Aferoj ĉe UNO Julius Manson nun resaniĝas post koroperacio en Novjorko. Li antaŭnelonge suferis infarkton, sed lia vivo estis savita per KPR fare de reprezentanto de alia NRO ĉe UNO. Ni deziras al li rapidan kaj plenan resaniĝon.

OATLEY

We recently received word that Harold Oatley of Allen Park has passed away. Harold was one of the earliest Esperantists in Michigan, being listed as a delegate in the World Esperanto Association's 1927 Yearbook. He attended several of the informal meetings five years ago which led to the founding of the Esperanto Society of Michigan.

La Semanto

STONE

La 10an de februaro forpasis longtempa ELNAano Jim Stone. Kvankam Jim mem ne estis tre aktiva en la Esperanto-movado, li ĉiam donis fortan helpon kaj subtenon al sia edzino, Roan Orloff Stone, kiu estas dum multaj jaroj aktiva kaj nacie kaj internacie, kaj al kiu ni ĉiuj sendas niajn sincerajn kondolencojn.

[Se vi havas informojn pri gravaj datrevenoj, agoj, sukcesoj, honoroj ktp. de aktivaj esperantistoj kaj membroj de ELNA, bonvolu informi nin pri tio.]

Announcements

[La rubriko Anoncoj enhavas diversajn reklametojn, petojn, ktp., kiuj estas diskonigindaj sed nepovas trovi lokon en alia rubriko. Nek ELNA nek la redaktoro povas promesi aŭ prirespondecigi definitivan plenumon de io ajn promesita en anonco.]

Don't forget: 1989 SUBSCRIPTION SERVICE CLOSING DATE is June 15, 1989!

Aaron, kantisto de "La Mondanoj", surbendigis kasedon en Rio de Janeiro. Ĝi estas lanĉita la unuan de aprilo 1989 kaj enhavas Esperanto-versiojn de famaj brazilaj kanzonoj, ekz. Knabino el Ipanema, L'Anaso, Sambo De Unu Noto Nur. Por informoj, skribu: AHOI, Rua Antonio Parreiras 146/901, 24.210 NITEROI/Rio de Janeiro, Brazilo.

En letero de 1989.01.31, la Internacia Sciencasocio Esperantista nomas s-ron Bern Wheel kiel novan usonan delegiton de ISAE. La membrotito por 1989 estas \$15.00, kiun sumon oni pagu al ISAE ĉe Bern Wheel, 834 Wenonah Ave., Oak Park, IL 60304.

Sub la aŭspicioj de la Brazila Spiritisma Federacio okazos en la ĉefurbo de Brazilo, Brazilio, la Internacia Spiritisma Kongreso, 1a-5a de oktobro 1989.

Esperanto funkcios kiel unu el la laborlingvoj, apud la angla, la franca kaj la hispana; ankaŭ estos prelegoj pri la lingvo kaj konstanta ekspozicio kaj disdonado de informiloj. Por informoj: Afonso Borges Gallego Soares, 2a Sekretario, Federacao Espirita Brasileira, Av. L 2 Norte—Quadra 603—Conjunto "F", Cep 70.830—BRASILIA—Distrito Federal, Brazilo.

Post Radio Talinn en 1987 kaj Radio Havana en 1988, nun aldoniĝas al la vico de Esperanto-dissendantoj Radio Vilnius (Litovio) ekde aprilo, 1989—tamen nur dum kelkaj minutoj, en la kadro de anglalingva dissendo. Tiuj dissendoj okazas lunde, 22.00-22.30 UT je 9765, 9860, 15455, 15240 kaj 17665 kHz; kaj ĵaŭde, 21.30-22.00 UT je 666 kaj 6100 kHz. Interesantoj povas skribi al SU-232674 VILNIUS, Radio, Esperanto, Litova SSR, USSR.

Willing to pay forty dollars for a copy of Winnie-la-pu, which is now out of print. Arlyn Kerr, 10545 Woodhaven Lane, Bellevue, WA 98004.

La klubo de Pola Esperanto-Asocio en Andrychow, suda Pollando, volas korespondi kun kluboj dezirantaj serĉi interesajn kaj aktivajn formojn en la Esperanto-laboro; ankaŭ ĝi petas bildkartojn,

salutleterojn, ktp. por letervespero kaj ekspozicio en septembro, 1989. Adreso: Pawel NOWAK, str. Wloknarzy 22/36, P.O. Kesto 30, 34-120 ANDRYCHOW, Pollando.

Se vi jam kutimiĝis al la movada *Budapeŝta Informilo*, al la hungareca *Hungara Vivo*, kaj al la porinfana *Juna Amiko*, vi ekŝatos la kulturecan *Opus Nigrum* (Nigran Verkajon), eldonitan en la Esperanto-fako de budapeŝta universitato. La nigre presita gazeto (20-paĝa) aperas trimonate kaj enhavas precipe literaturaĵojn aŭ priliteraturajn artikolojn (E- kaj hungar-lingvajn). Unuopa ekzemplero akireblas kontraŭ 3 Internaciaj Respondkuponoj; jarabono kostas 10 IRK. Por pliaj informoj, oni turnu sin al: Esperanto-Fako de Universitato ELTE BTK, Pf. 107, H-1364 BUDAPEST, Hungario.

Sobraj Verduloj estas nove fondita internacia perkoresponda esperantlingva grupo de Alkoholuloj Anonimaj. Ni dividis inter ni niajn sperton, forton kaj esperon, ke ni solvu nian komunan problemon kaj helpu aliajn resaniĝi el alkoholismo. La sola postulo por aliĝi estas deziro ĉesi drinki. Por informiĝi aŭ aliĝi, bonvolu skribi al: Sobraj Verduloj, Liland R., Sekr., 204 N 39 St., SEATTLE, WA 98103, Usono.

VOCABULARY DEVELOPMENT IN SCIENCE & TECHNOLOGY

Science and technology form the practical subject area of Esperanto literature. It is the area most sought after by persons in the Third World, but—regrettably—the least developed in Esperanto. Why? Possibly because technical material (in contrast to novels, poems, and songs) must be based on facts observed by others. It must deal with the real world, and often requires mathematical competence of the author. In short, it is difficult to compose.

As technology progresses, more and more vocabulary is needed. The characteristics of Esperanto permit the systematic generation of technical words. However lots of careful work is needed, and volunteers are sought. Here are some useful areas for participation:

1. "Pekotekto" is the computer (IBM-PC compatible) compilation of Rudiger Eichholz in Canada. Proposals for terminology may be inserted by any participant and commented on by all others.

2. The terminology committee of the UEA is coordinating vocabulary development for the subject areas of the Universal Decimal Classification. The methodology is based on standards of the International Standards Organization.

3. The "Esperanta Bildvortaro" by Rudiger Eichholz is a compilation of 25,000 pictured items. This excellent material deserves careful scrutiny and item-by-item approval or suggestions for improvement.

4. The preparation of textbooks requires many decisions about terminol-

ogy. Modern material has been prepared for meteorology (*Vetero kaj klimato de la mondo*) and chemistry (*Generala, organika kaj biologia kemio*). A physics text is in progress. Hundreds more subjects are urgently needed for a full array. When these become available, students in the Third World will be able to enter scientific work more easily. They are currently frustrated by the need to spend several years studying English or another ethnic language as a precondition for learning.

For more information, please contact me immediately or during the convention of ELNA in July.

R. Kent Jones
ELNA Commissioner for Sci. & Tech.
5048 N. Marine Dr., Apt. D6
Chicago, IL 60640

VOLAS KORESPONDI

Amikeco trans limoj

Note: Names and addresses are presented in bold-face; family names and city names are CAPITALIZED. Commas are used to show where separation occurs between lines in an address.

ĈEĤOSLOVAKIO

VETTER Janos, Dvorska 3/38, 94501 KOMARNO. 25-jara inĝeniero, interesiĝas pri Usono kaj ĝia popolo.

Vladimira FRANĈAKOVA, Budovatelu 752, CS-47301 NOVY BOB. 25-jara invalidino, rulseĝulino, interesiĝas pri literaturo kaj muziko, kolektas bildkartojn, volas korespondi kun samsortanoj pri problemoj de invalidoj kaj vivo en Usono.

Jana FORTESOVA, Tisnovska 154, 61400 BRNO. 28-jara skribistino, interesiĝas pri la vivo en Usono, volas interŝanĝi bildkartojn kaj E-librojn, revuojn aŭ gazetojn.

Zdena VESELA, 66482 RICANY U BRNA, Zemedelska.c. 414. 52-jara komercantino volas interŝanĝi bildkartojn, poŝtmarkojn, suveniretojn, eventuale E-gazetojn.

Zdenek HEISER, Leningradska 45/25, 736 01 HAVIROV. Grupo da esperantistoj serĉas gekorespondantojn; enkludas plenkreskulojn kaj ankaŭ dek-du 13-jarulojn, kiuj la duan jaron studas Esperanton.

HISPANIO

Mikel UNTZILLA, San Inazio Auzategia 35-3EZK, 20-230 LEGAZPI (Gipuzkoa), Euskadi. Deziras interŝanĝi poŝtmarkojn..

HUNGARIO

Monika KEINDL, 7624 PECS, Kodaly Z. u. 20/a Pf.: 232. 15-jara studentino volas korespondi kun iu, kiun interesas Bruce Lee kaj gongfu, prefere en Seattle aŭ Hongkongo, kie siatempe loĝis s-ro Lee.

Ferenc SLEZSAK, 4621 FENYESLITKE, Rakoczi ut 1. 30-jara instruisto de angla kaj germana lingvoj, kun samfakuloj Esperante, germane, kaj/aŭ angle.

KOREIO

Heon-jun KIM, C.P.O. Kesto 5154, SEULO 100. 20-jara studento de Tae Kwon Do, prezidanto de kolegia Esperanto-klubo, kolektas pm, bk, E-librojn, paperan monon, kun usonaj samideanoj.

KUBO

Gustavo C. Morales, Apdo. 2, Casablanca 19110, C. HABANA. 32-jara fraŭlo, laboras en la Nacia Meteologia Instituto, kolektas poŝtmarkojn kaj bildkartojn.

NIGERIO

Emmanuel AMAO, P.O. Box 118, JOS-Plateau State. 26-jara instruisto, ŝatas muzikon kaj legadon, kolektas bk, parolas ankaŭ la anglan, francan, joruban, haŭsan kaj tiian lingvojn.

POLLANDO

Dagmara TUSZYMSKA, str. Kosynierow Kos-

ciuskowsk, 87-100 TORUN-RUBINKOVO. 17-jara virino, ŝatus korespondi korekte en Esperanto. Ankaŭ havas 14-jaran fraton.

Ewa ZADROZNA, ul. Stoleczna 4/2B m. 3, 15-879 BIALYSTOK. 18-jara lernantino, interesiĝas pri turismo kaj Esperanto, ŝatas naĝi kaj ekskursi montare, amas montaron kaj muzikon.

Stanislaw PILAT, PL 24-311 ROGOW 110, woj. Lublin. 24-jara oficisto, interesiĝas pri turismo, historia geografio, Esperanto, kolektas mapojn kaj maparojn, bieretikedojn, bildkartojn kaj malnovan monon.

Iwona BRONIEWSKA, Stalingradska 20 m. 112, 03-468 WARSZAWA. 27-jara virino, interesiĝas pri literaturo kaj geografio, kolektas bk kaj pm.

Gregori WIENC, 62-005 OWINSKA, ul. Popreczna 14C/13. 30-jara laboristo, fraŭlo, interesiĝas pri fotografio, baledo, tekniko (precipe komputilo kaj video), turismo, junulara muziko, filmo, aktivas en naturistaj rondoj.

Jan WALKIEWICZ, Korzenno 17, p. POTOK 28-126. 30-jara viro, pri ĉiuj temoj, kolektas bildkartojn kaj poŝtmarkojn.

Wanda TARKOWSKA, 05-400 OLWOCK, ul. Poniatowskiego 3/71. 30-jara instruistino, interesiĝas pri turismo, literaturo kaj folkloro.

Stanislaw BRONIEWSKA, Stalingradska 20 m. 112, 03-468 WARSZAWA. 31-jara viro, interesiĝas pri geografio kaj filatelio, kolektas bildkartojn kaj poŝtmarkojn.

Henriko WITONSKI, str. de J. Tuwim 4E/7, PL-81-594 GDINIA. 52-jara tramelektristo, komencanto, volas korespondi bildkarte aŭ mallongletere.

RUMANIO

[Skribante al Rumanio, prefere ne menciui la vorton "Esperanto" sur la kovriilo.]

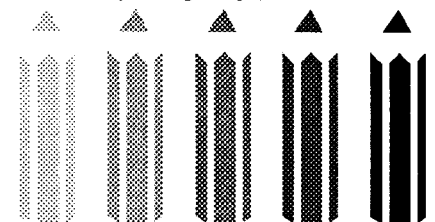
Vasile ALBU, str. Eroilor Nr. 9, 2400 SIBIU. Mezaĝe pensiite pro kormalsano, emas korespondi kaj interŝanĝi revuojn kaj librojn.

SOVETUNIO

Julia OREHOVA, str. Aerovokzalnaja 7-22, KRASNOJARSK 660022. 13-jara knabino.
LEBEDEV Vladimir K., USSR-127521 MOSKVA, Annenskaja ul. 6-11. 41-jara inĝeniero-konstruisto, kun usonaj esperantistoj.

TANZANIO

Sweetbert Elias MABUSHI, P.O. Kesto 13, BARIADI-Shinyanga. 25-jara fraŭlo, interesiĝas pri turismo, vojaĝoj, tutmonda korespondado, muziko, sporto, filmo, historio de diversaj landoj, kolektas bk, pm, monerojn, monbiletojn, fotogazetojn.

Local Contacts

[* = Issues a regular or occasional bulletin or newsletter]

Arizona: Wm. Shanks, E-o Soc. of AZ, 1345 W. Escarpa, Mesa, AZ 85201

California: E-o Assn. of Los Angeles, 1112-7th St. #811, Santa Monica, CA 90403

*California: E-o-Klubo de San Diego, Box 288012, San Diego, CA 92128, (619) 284-8081

California: Inland Empire E-o Group, 22797 Barton Rd. #117, Grand Terrace, CA 92324, (714) 689-5576 or (619) 949-1958

California: Orange Co. E-o Assn., Box 1538, Garden Grove, CA 92642

California: E-o Soc. of Ventura County, 5968 Joshua Trail, Camarillo, CA 93010

California: Santa Barbara E-o Soc., 4710 Dexter Dr. #9, Santa Barbara, CA 93110

*California: SFERO, 410 Darrell Rd., Hillsborough, CA 94010, (415) 342-1796

*California: Berkeley E-o League, Box 324, Berkeley, CA 94701-0324, (415) 222-0187

*California: E-o Group, 440 Bret Harte Rd., Sacramento, CA 95864

Colorado: E-o Assn., 4825 W. Moorhead Cir., Boulder, CO 80303

Colorado: Denver E-o Group, 995 Humbolt #205, Denver, CO 80218

*District of Columbia: Washington E-o Soc., 4406 - 35th St. NW, Washington, DC 20008, (202) 363-6197

Florida: Florida E-o Soc., 3988 Sabal Drive, Oviedo, FL 32765

Idaho: David Baron, Box 37, Eagle, ID 83616

*Illinois: Chicago E-o Soc., Box 64774, Chicago, IL 60664-0774

Maryland: T. Goodman, 3218 Shelburne Rd., Baltimore, MD 21208

*Michigan: E-o Soc. of Michigan, PO Box 3011, Southfield, MI 48037, (313) 646-2965

Michigan: Soc. of E-o Language Friends, 432 N. Saginaw St., Ste#202-338 Northbank Ctr., Flint, MI 48502-2016, (313) 766-1238

Missouri: St. Louis E-o Group, 8894 Berkay Ave., Jennings, MO 63136

Montana: Montana E-o Soc., 330 Lindley Pl., Bozeman, MT 59715

*Nebraska: Nebraska Internacia-lingva Asocio, R.F.D. 1 Box 29, Wilber, NE 68465, (402) 821-2027

*New York: NYC E-o Soc., 80-50 Baxter Ave. #3D, Elmhurst, NY 11373

New York: UN Office of UEA, 777 United Nations Plaza, New York, NY 10017

North Carolina: E-o Society of the Triangle, 5400 Belsay Drive, Raleigh, NC 27612

*Ohio: E-o Assn. of Ohio, 1144 Kingsdale Terr., Columbus, OH 43220

*Oregon: Portland E-o Soc., 11905 SW Setler Way, Beaverton, OR 97005

Pennsylvania: 26 E. Rounfort Rd., Philadelphia, PA 19119, (215) 248-0493

Texas: Armin F. Doneis Sr., Box 105, Pharr, TX 78577, (512) 787-2390

Texas: Rio Grande Valley E-istaro, Prenda Cook, Box 7167, Harlingen, TX 78550, (512) 423-3056

Utah: E-o Club, Box 2166, Salt Lake City, UT 84110

Washington: Seattle E-o Soc., 6002 NE 61st St., Seattle, WA 98115

Wisconsin: E-o Society of Wisconsin, 1958 N. 38th St., Milwaukee, WI 53208

*Regional (Rocky Mountain States): Intermountain E-o Group (AZ, CO, ID, MT, NM, UT, WY), p/a Charles Tustin, P.O. Box 112, Coram, MT 59913

Regional (Tidewater): E-o Society of the Carolinas and Virginia, P.O. Box 283, Durham, NC 27702-0283

*Regional (New England): E-o Soc. of New England, P.O. Box 655, Concord, MA 01742, (508) 264-4349

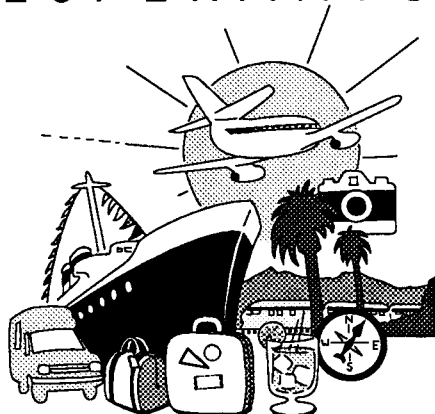
Special Interest: E-o-Language Toastmasters Club, P.O. Box 60860, Sacramento, CA 95860, (916) 485-3116

Esperanto League for North America, Inc.
 P.O. Box 1129
 El Cerrito, CA, 94530
 Usono/USA

Nonprofit Organization
U.S. POSTAGE
PAID
 Berkeley, CA
 Permit No. 330

NEWS—PLEASE EXPEDITE

ESPERANTO

TRAVEL '89

FOR THOSE ATTENDING THE ELNA CONVENTION IN CHICAGO ESPERANTO TRAVEL SERVICE HAS NEGOTIATED REDUCED FARES

You may receive 5% off the lowest fare and 45% off the regular coach fare on United Airlines. You may reserve your flights and purchase your tickets through Esperanto Travel Service, or through the toll-free number at the United Airlines convention desk: 1-800-521-4041. If you book directly through United, be sure to give the name of the convention—the Esperanto League for North America, and the code for the reduced fares: 404TW0569941-1.

UK '89 in Brighton, Eng.—almost here!
 UK '90 in Havana, Cuba—not for us?

UEA policy requires that the host nation for a Universala Kongreso must be prepared to issue visas to all who wish to attend, and Cuba has agreed to do so. Unfortunately United States citizens have a problem—a barrier to travel imposed by our own government. An interpretation of the "Trading with the Enemy Act" forbids any economic transaction with Cuba without special license. Transactions relating to travel to Cuba for international conventions, tourism, or business purposes do not qualify.

This means that unless the President lifts the embargo against spending any money in Cuba, we cannot legally attend the Universala Kongreso—1990.

Fortunately, there is hope. Senator Claiborne Pell, Chairman of the Senate Committee on Foreign Relations, is an outspoken advocate of normalizing relations with Cuba. I have corresponded with Senator Pell, and quote here a portion of his letter of January 10, 1989: "...If you have not done so already, I suggest that you write to the incoming President and Secretary of State to let your views be known. Although Congress is not without some influence in this area, it is primarily the President and his Administration who make changes in the actual status of diplomatic relations with foreign countries..."

Writing a short, earnest letter to President George H.W. Bush and Secretary of State James A. Baker would be helpful. I know of several Esperantists who have already written, and more should write to let their views be known.

I am advised that writing to the Secretary of the Treasury would probably be unproductive, as that department only deals with the issuance of general and special licenses under existing regulations.

If you'd like some help, I will be glad to send you a model letter containing the relevant facts and arguments which you can then paraphrase in your own style. Call me or drop me a card if you'd like to have one.

Pertinent addresses:

President George H.W. Bush
 The White House
 1600 Pennsylvania Avenue
 Washington, DC 20500

The Hon. James A. Baker
 Secretary of State
 2201 C Street NW
 Washington, DC 20520

LUCILLE C. HARMON, DIRECTOR
 ESPERANTO TRAVEL SERVICE
 578 GRAND AVENUE
 OAKLAND, CA 94610
 (415) 836-1710

Address Correction Requested
Return Postage Guaranteed

ELNA

President: Ken Thomson (1990)
 Vice President: Dr. Duncan Charters (1990)
 Secretary: Virginia Stewart (1989)
 Treasurer: John B. Massey (1991)
 Other Board Members: Dr. Ronald Glossop (1989), Frank Helmuth (1989), Charles R. L. Power (1989), Prof. James Fonseca (1990), William R. Harmon (1990), David Wolff (1990), Ellen Eddy (1991), Nels M. Nelson (1991), William H. Schulze (1991)
 Commissioners: William R. Harmon (CO), D. Holland-Kaupp (Correspondence Courses), J. Gildemeister (Legislative Affairs), R. Kent Jones (Science & Technology), Jim Deer (Tape Service), Lucy Harmon (Travel Affairs), J. B. Massey (Wills and Gifting), Ellie Stein (Women's Affairs), Dr. James Cool (Youth Affairs), Dr. Julius Manson (United Nations), John B. Massey, William H. Schulze and Sidney V. Steinberg (Kapitala Fondusa Komitato)
 Director, ELNA CO: Mark Stephens
 ELNA Archivist: Hal Dreyer

Any member wishing to assist in the work of any of the above named commissions or committees should communicate with the member(s) shown.

ELNA Dues for 1989	
Regular	\$25
Family	\$37.50
Youth (under 26)	\$18
Senior (65+)	\$15
Sustaining	\$50
Life	\$500
Dues are for the calendar year and are tax-deductible.	

UEA dues 1989	
Member-Guidebook only (MG)	\$ 7.00
Member-Yearbook only (MY)	\$16.00
Member-Subscriber (MA)	\$39.00
Socio to Zamenhof (additional)	\$78.00
Subscription only to Esperanto	\$23.00
Subscription only to Kontakto	\$12.00
Life Membership in UEA	\$975.00

Send payments for UEA memberships or subscriptions to ELNA/UEA, Box 1129, El Cerrito, CA 94530. Make all checks payable to ELNA.

MOVING? DON'T LEAVE ESPERANTO BEHIND! If you have moved recently or are planning to move in the near future, don't forget to send a change-of-address card to the ELNA Central Office, Box 1129, El Cerrito CA 94530. This will assure your continued receipt of the Newsletter and other information. If you don't have a stamp handy, give the CO a call at (415) 653-0998. Thanks!

DEADLINE FOR MATERIAL FOR ISSUE 1989(4) of the ELNA Newsletter is June 25, 1989!
DEADLINE FOR MATERIAL FOR ISSUE 1989(5) of the ELNA Newsletter is August 25, 1989!

ELNA Newsletter
Volume 25, No. 3
ISSN 0030-5065
Esperanto League for North America, Inc.
 P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530
 Telephone: (415) 653-0998
 Editor: Don Harlow
 Typesetting & Graphic Design:
 Gregory V. Wasson